

Juan Bautista Zuloaga Hondarribiarra, Cadiz-ko katedralaren eraikintzaren bultzatzaile

Oso ezaguna zaigu Gabriel José Zuloaga, teniente general eta Venezuelako Gobernadore izan zen hondarribiarra, nori eman zitzaion Conde de Torre-Alta titulua (ikus E. Portuk 1975garren urtean argitara eman zuen *Fuenterrabía. Notas históricas y curiosidades hasta 1969* liburuarren 34. orrialdea). Baina ez zen hain ezaguna bere anaia zuen Juan Bautista Zuloaga, Cádiz-ko eliz-kabildo barrutian "maestre-escuela" zena. Bedonen berri ematen digu Andaluziako egotaldian hainbeste ikerlan egin zituen Jose Garmendia Arruabarrenak Euskalerrriaren Adiskideen Elkarteak argitara berri duen buletinean (ikus "Juan Bautista de Zuloaga", 2000. urteko *Bol. R.S.B. de los Amigos del País*, LVI. Liburukiko lehen alearen 159-166 orrialdeetan).

Lehenago ere eskainia nuen "Hondarribiko merkataria XVIII. Mendean Cadizen" zeritzan artikulua Jose Garmendiaren beste ikerlan batean oinarriturik. Ikus aurtengo martxoko *Hondarribia* aldizkariaren, 112. zenbakiko 20-21. orrialdeetan.

Gaurko artikulua hontan ordea, hor aipatzen dudanean oinarriturik, bertan agertu dituen zenbait berri eskainiko ditut. Zeren komenigarria iruditzen bai zait Hondarribiak historian zehar eman dituen gizon ospetsuen artean sartzeko.

Cádiz-ko Katedral berria, Vicente Acero arkitektoaren diseinu neoklasikoa, Juan Bautista Zuloaga hondarribiarraren laguntzari esker eraikia.

Gabriel Jose eta Juan Bautista, bi anaiok ziren Hondarribiko Pedro Inazio Zuloaga eta Bergarako Josefa Maizaren semeak. Beraien, osabak zituzten Casadevantearrak eta horietako batek deiturik nonbait Juan Bautista joan omen zen Cádiz-era. Hango kabildo barrutian, Juan Bautista Zuloaga, Santa

Menaje
Industrial
Electricidad
Copia de llaves
Tornillería inoxidable

MARINEL

Burdindegia
Ferretería

Beñat Etxepare 12
Tel. 943 64 17 88
20280 HONDARRIBIA

Jon Alzaga

- Urdai azpikoak
- Hestekiak
- Gaztak
- Foies
- Edariak

San Pedro kalea 45   Tel. 943 64 44 70
20280 HONDARRIBIA

Kruz Katedral zaharreko "maestre-escuela" izatera heldu bai zen. Lezo kapitainak 1626an sorturiko Cristo de la Humildad y Paciencia hermandadearen inguruan Indietarako merkataritzan aritzen ziren harreman estuak zituelarik.

Baina, ospe berezia emango zion ekintzetarik aipagarriena noski Vicente Acero arkitektoak neoklasiko estilo eraz diseinatu zuen katedral berriaren eraikuntza bultzaraztean datza. Zimentarria 1722ko maiatzaren 3an jarri zen, baina geldu iraun zuen, Juan Bautista Zuloagak 1724ko urrian Madrileko Korteen eta erregeren onezpena lortu arte. Eraikuntza 1838an bukatu eta 1883an konsagrata izan zen.

Horrez gainera, bere ekintzen ospea hain handia zenez, 1725ean Korteetako diputatu izendatua izan zen. Urte bereko urriaren 21ean Madrilerara joan zen. Berakin zeramazkiela zenbait ministroren gutunak eta Toledoko Artzapezpikuaren onezpena. Eta horrela lortu zuen, Real Orden delakoa, 1726ko azaroaren 25ean, Cádiz-ko merkataritzaren hobekuntzarako, itsahandik zetozten ontziengandiko zerga berezia eta horren laguntzari esker beste lan asko burutuko zituen.

Lan horietarako ez zitzaion falta izan han bertan ziren euskaldunen laguntzarik. Eta hauei esker parte hartu zuen Cádizko San Fernandon Colegio de la Enseñanza-ren sorkuntza aurrera eramateko.

1758ko martxoaren 30ean sinatu zuen bere hilburuko, ezarriz bere gorpua apez ezaugarritzko jantziz Katedralean hobiratzeko eta 200 erreuzuko mezak emateko 60 vellón errial haietakoak utzi zituen elizkizunetarako aginduaz, eta Elizbarrutirako beste zenbait eskaintza bere ondasunetarik. Bere sorterriaz ere ez zen aitzu eta agintzen zuen, 128 laurdeneko 1.000 eskudo bere jatorrizko ("mi patria" bere hitzetan) Hondarribiko elizaren apaingarrietarako.

Aldi berean, gainerako tresna eta altzariak Hondarribiko hirian ziren behartsuen artean banatzea agintzen zuen.

Juan Bautistak, gipuzkoartasuna ere barne zeraman, zeren Elizbarrutiko erregeletan jarri bai zuen; urtero, uztailearen 31an, San Inazio egunez, jaia izatea eta prozesioz ospatzea.

Eta, nola ez, bere anai Gabriel Joserekin harreman estuak mantentzen zituen, 1737-1747. urte bitartean Venezuelatik idatzi zizkion gutunek erakusten dutenez.

Katedral berriaren ondoan mantentzen den Katedral zaharrean hobiratu zuten, Cádiz-ek duen monumenturik ederrenaren eraikuntza bere gogoz eta ekintzaz bultzatu zuen Juan Bautista Zuloaga hondarribiarrak.

JUAN SAN MARTIN

EROSLE

CHARTER SUNSUNDEGI

Telf. 943 64 15 40
Santiago kalea, 17
20280 HONDARRIBIA

TRUCK
DISCOTECA
HONDARRIBIA
Foru Kalea

Pub
Los Zorros
Albarrante, Alapoko kalea 12